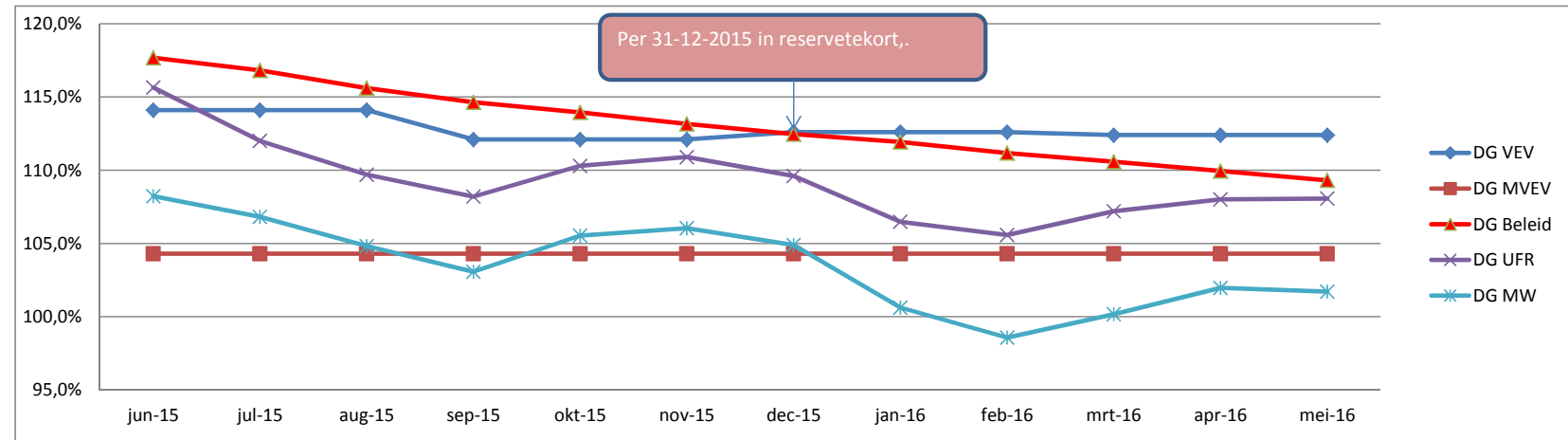

Dekkingsgraad 31 mei 2016

Highlights:

- De rente op het lange eind van de curve is 12 bp gedaald. Door deze rentebeweging nam de technische voorziening (o.b.v. UFR en MW) in mei toe.
- Het pensioenvermogen steeg met ruim € 79 mln., met name door de waardestijging van de obligatieportefeuille en de IRS a.g.v. de rentedaling.
- Aangezien het pensioenvermogen meer in waarde steeg dan de voorziening pensioenverplichtingen gewaardeerd tegen UFR, is de UFR dekkingsgraad licht gestegen. De dekkingsgraad op MW daalde licht omdat de technische voorzieningen gewaardeerd tegen marktrente meer gestegen is dan het pensioenvermogen.
- De beleidsdekkingsgraad is met 0,6%-punt gedaald en bedraagt 109,3% (was 109,9%) en ligt 3,1% onder de dekkingsgraad van het vereist eigen vermogen.

Datum	Beleids DG	DG	DG MW	DG	DG
	UFR	UFR	MW	VEV	MVEV
30-06-15	117,7%	115,6%	108,2%	114,1%	104,3%
31-07-15	116,8%	112,0%	106,8%	114,1%	104,3%
31-08-15	115,6%	109,7%	104,8%	114,1%	104,3%
30-09-15	114,6%	108,2%	103,1%	112,1%	104,3%
31-10-15	113,9%	110,3%	105,5%	112,1%	104,3%
30-11-15	113,2%	110,9%	106,0%	112,1%	104,3%
31-12-15	112,5%	109,6%	104,9%	112,6%	104,3%
31-01-16	111,9%	106,5%	100,6%	112,6%	104,3%
29-02-16	111,2%	105,6%	98,6%	112,6%	104,3%
31-03-16	110,6%	107,2%	100,2%	112,4%	104,3%
30-04-16	109,9%	108,0%	102,0%	112,4%	104,3%
31-05-16	109,3%	108,1%	101,7%	112,4%	104,3%

Analyse ontwikkeling Dekkingsgraad 31 mei 2016

De DG UFR is met 0,1% dekkingsgraadpunt gestegen naar 108,1% (was 108,0%). Het pensioenvermogen steeg met ruim € 79 mln. en had een positief effect van 2,7%-punt op de UFR dekkingsgraad. Door de daling van de 30 jaars rente met 12 bp, daalde de dekkingsgraad met 2,5%-punt. Overige effecten waren 0,1%-punt negatief. De DG MW is met 0,3%-punt gedaald van 102,0% naar 101,7%. De stijging van het pensioenvermogen van ruim € 79 mln. heeft een positief effect van 2,6% dekkingsgraadpunt gehad. De daling van de marktrente zorgde voor een stijging van de technische voorziening met een negatief effect van 2,7% dekkingsgraadpunt. Overige effecten zijn 0,2%-punt negatief. De beleidsdekkingsgraad (BDG) daalt met 0,6%-punt van 109,9% naar 109,3%. De BDG ligt nu 3,1% onder de per 31-03-2016 opnieuw vastgestelde DG VEV van 112,4%.

Verloop Pensioenvermogen

Bedragen x € 1.000

	Totaal portefeuille		Mutatie
	30-4-2016	31-5-2016	mei
Obligaties	2.340.939	2.363.807	22.868
Aandelen	644.934	651.359	6.425
Deposito's/leningen	118.271	119.684	1.413
Liquiditeiten/activa/passiva	-42.307	-36.576	5.731
Option-OTC	10.519	10.087	-432
IRS en swaptions	327.673	374.356	46.683
ILS	-301.290	-301.269	21
FX Forwards	1.286	-2.121	-3.407
Totaal	3.100.024	3.179.325	79.301

bijzonderheden *)	Waarde-ontwikkeling
	22.868
	6.425
	1.413
7.115	-1.385
	10.087
	-432
	46.683
	21
	-3.407
7.115	72.186

Invloed DG MW	Invloed DG UFR
0,7%	0,8%
0,2%	0,2%
0,0%	0,0%
0,2%	0,2%
0,0%	0,0%
1,5%	1,6%
0,0%	0,0%
-0,1%	-0,1%
2,6%	2,7%

	Tech. Voorz. MW	Tech. Voorz. UFR
30-apr	3.040.180	2.870.053
31-mei	<u>3.125.829</u>	<u>2.941.965</u>
Mutatie	85.649	71.912

*) Overige passiva loopt elke maand met € 7,1 mln. terug (een bate) i.v.m. het feit dat er één maand onverdiende premie 'gerealiseerd' is.

Toelichting ontwikkeling beleggingsportefeuille

De bloeimaand, zoals mei ook wel genoemd wordt, deed haar naam eer aan: het vermogen van het pensioenfonds toonde een forse groei, het steeg met zo'n € 79 mln. tot een waarde per 31 mei van € 3.179 mln. Ufimo 2015 was het belegde vermogen nog € 2.922 mln. Deze aanzienlijke toename is voor het overgrote deel toe te schrijven aan de daling van de rente. Die pakt negatief uit voor het fonds op het vlak van de waardering van de verplichtingen, maar leidt er anderzijds toe dat de beleggingen in obligaties in waarde stijgen, in de maand mei met bijna € 23 mln. Dat effect wordt nog versterkt door het feit dat het fonds een groot deel (circa 70%) van het risico van een dalende rente heeft afgedekt door middel van rentederivaten. Deze post toonde een stijging van maar liefst € 46,7 mln. Als daarnaast ook de beleggingen in aandelen een kleine plus konden tonen van zo'n ruim € 6 mln., dan zorgen de investeringen van het fonds voor een goede buffer tegen de oplopende waardering van de verplichtingen. Zoals gezegd was een verdere daling van de rente de "smaakmaker" van mei. De rente op 30jarige swaps stond eind april op een niveau van 1,23%, eind mei was dit 1,11%. Bij de rente op tienjarige staatsleningen in Nederland en Duitsland was de daling naar verhouding groter en beliep zo'n 5bps. over mei, waarbij de Duitse rente op een niveau van 0,19% terecht kwam en in eigen land op 0,38%. Op een vijfjarige staatslening van onze Oosterburen maakte de belegger al een negatief rendement van ongeveer -0,36%. Onzekerheden over de bestendigheid van de economische groei in de wereld, het mogelijk uitblijven van meerdere renteverhogingen in de VS en vooral de toenemende kansen op een zogenaamde "Brexit" deden beleggers wederom hun toevlucht zoeken in de veilige beleggingen in staatsobligaties van AAA-landen, ook al kost dat vaak rendement.

Definitie en bepalingen dekkingsgraden

Pensioenvermogen: de activa van het pensioenfonds zijn alle beleggingen (inclusief aandelen, obligaties, derivaten en liquide middelen) en overige activa, onder aftrek van kortlopende passiva.

Beleidsdekkingsgraad (BDG): deze dekkingsgraad is het 12-maandsgemiddelde van de DG UFR. Ter zake herstelplan is dit de indicator onder het nFTK. Komt deze onder de (M)VEV, dan dient een herstelplan te worden ingediend bij DNB.

DG UFR: deze dekkingsgraad geeft aan in hoeverre de pensioenverplichtingen kunnen worden nagekomen. De toezichhouder (DNB) verplicht pensioenfondsen om hun beleidsdekkingsgraad te berekenen op basis van de door DNB gepubliceerde rentecurve. In deze rentecurve wordt voor de looptijden tot 20 jaar de marktrente gebruikt. Voor de looptijden na 20 jaar wordt deels de marktrente van de betreffende looptijd genomen en deels de UFR; naarmate de looptijd langer is wordt de UFR zwaarder gewogen. De UFR wordt sinds 15 juli 2015 vastgesteld aan de hand van een maandelijks bij te stellen voortschrijdend 120-maandsgemiddelde van de 20-jaars forward rentes.

DG MW: het bestuur gaat voor wat betreft de bepaling van het beleggingsbeleid en het risico-afdekkingsbeleid (beheersen rente- en inflatierisico) uit van de (ongecorrigeerde) marktrente.

In de rechtertabel en de grafiek nemen we voor toetsingsdoeleinden het strategisch Vereist Eigen Vermogen o.b.v. strategische beleggingsmix (DG VEV, zijnde het MVEV plus risicobuffers) en het Minimum Vereist Eigen Vermogen (MVEV) op.